

ВІСНИК

**Науково-дослідної лабораторії
інклюзивної педагогіки**

Випуск III

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ВІСНИК

Науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки

Випуск III

УМАНЬ
2017

УДК 74.03 (063)
ББК (74.100.54+74.200.54)я431
В 80

Головний редактор: Демченко І. І.

Редакційна колегія: Бабій І. В., Білан В. А., Калиновська І. С.,
Чередник А. А.

Відповідальний за випуск: Чередник А. А.

В 80 Вісник Науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» (22 березня 2017 р.) / [гол. ред. Демченко І.І.]. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2017 р. – Вип. III. – 139 с.

УДК 74.03 (063)
ББК (74.100.54+74.200.54)я431

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
-----------------	---

Розділ I. ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

1. <i>Басс О.</i>	Загально-теоретичні основи інклюзивної освіти.....	8
2. <i>Бегас Л.</i>	Особливість дітей, які мають слабо виражені відхилення у розумовому й соціальному розвитку.....	10
3. <i>Бистранівська О.</i>	Інклюзія в загальноосвітній школі.....	13
4. <i>Гніда Т., Калініна Т.</i>	Готовність педагогічних працівників до впровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах...	16
5. <i>Засць В.</i>	Становлення та розвиток інклюзивної освіти в країнах Західної Європи.....	18
6. <i>Залізник А.</i>	Інклюзивна освіта дітей з особливими потребами.....	20
7. <i>Кривоніс А.</i>	Особливості інклюзивної освіти дітей з аутизмом в Україні.....	22
8. <i>Ляховець О.</i>	Формування творчого потенціалу особистості дітей з особливими освітніми потребами.....	24
9. <i>Малишевська І.</i>	Розбудова інклюзивної освіти в українському суспільстві.....	26
10. <i>Осіпенко Я.</i>	Розвиток інклюзивної освіти в Україні....	29
11. <i>Пахомова Н.</i>	Діагностико-корекційний консалтинг як основа інклюзивної освіти.....	31
12. <i>П'ясецька Н.</i>	Історичний аспект характеристики вад мовлення у дітей.....	34
13. <i>Расулова Ю</i>	Особливості інклюзивної дошкільної освіти.....	36

Розділ II. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ

1. <i>Гришко І.</i>	Аксіологічні орієнтири інклюзивного навчання і виховання дітей дошкільного віку	39
2. <i>Дікусар М.</i>	Соціальне виховання дошкільників з мовленнєвими порушеннями засобами естетотерапії.....	41

3.	<i>Казачінер О.</i>	Мотиваційно-ціннісний компонент моделі розвитку інклюзивної компетентності вчителів філологічних дисциплін.....	42
4.	<i>Лемещук М.</i>	Особливості формування комунікативної сфери у дітей з мовленнєвими порушеннями	45
5.	<i>Нагорний Я.</i>	Методичні аспекти формування навичок самостійної роботи у дітей з мовленнєвими порушеннями.....	47
6.	<i>Скарженюк І.</i>	Особливості застосування педагогічного доробку М. Монтесорі в українській системі освіти.....	49
7.	<i>Суворова А.</i>	Формування цілісної картини світу дитини дошкільного віку із затримкою психічного розвитку засобами фототерапевтичного впливу.....	52
8.	<i>Цимбал-Слатвінська С.</i>	Формування уявлення про семантичну структуру слова в молодших школярів із загальним недорозвитком мовлення.....	55
9.	<i>Ченка О.</i>	Ігрова психотехніка як засіб корекції вад психофізичного розвитку старших дошкільників з особливими освітніми потребами.....	58
10.	<i>Чередник А.</i>	Образи людей з інвалідністю в художній літературі	60
11.	<i>Чернієнко О.</i>	Різновікова група в дошкільному навчальному закладі як типова модель інтегрованої групи.....	62
12.	<i>Черніченко Л.</i>	Формування готовності логопедів до інклюзивного навчання дітей з вадами мовлення.....	65

Розділ III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

1.	<i>Бабій І.</i>	Професійна підготовка педагога до розвитку творчої уяви молодших школярів із затримкою психічного розвитку.....	68
2.	<i>Білан В.</i>	Організація соціально-психологічної роботи з дітьми, що страждають церебральним паралічем	70

3.	<i>Бойчук В.</i>	Робота з дітьми з порушеннями опорно-рухового апарату.....	72
4.	<i>Бублик В.</i>	Організація логопедичної роботи з дошкільниками засобами розвивальних ігор.....	74
5.	<i>Гаврилюк С., Поліщук О.</i>	Становлення системи фізичного виховання дітей.....	76
6.	<i>Галицька Н.</i>	Значення системи «раннього втручання» для підвищення якості життя осіб з обмеженими можливостями	80
7.	<i>Демченко І.</i>	Доступності навчання дитини з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі.....	82
8.	<i>Дичок Т.</i>	Ритмопластика як інноваційний метод роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення.....	86
9.	<i>Івасишиша Ю.</i>	Формування мовленнєвої компетенції дітей дошкільного віку засобами творчої гри.....	88
10.	<i>Коваленко А.</i>	Взаємодія педагогів з батьками вихованців ДНЗ у системі інклюзивної освіти.....	90
11.	<i>Низькодуб І.</i>	Формування комунікативної складової спілкування дітей з хворобою Дауна.....	92
12.	<i>Носач А.</i>	Психолого-педагогічні основи формування природничих понять у дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями.....	94
13.	<i>Паршикова І.</i>	Корекція мовлення дітей з розладами аутичного спектру.....	96
14.	<i>Поліщук А. П.</i>	Корекція затримки мовленнєвого розвитку у дітей раннього віку.....	97
15.	<i>Пучкова Л.</i>	Роль асистента вчителя в організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.....	99
16.	<i>Славінська Ю.</i>	Мовленнєве зростання молодшого школяра із затримкою психічного розвитку.....	101
17.	<i>Степанишена А.</i>	Роль гри у формуванні моральних якостей дітей дошкільного віку.....	102
18.	<i>Третьак О.</i>	Особливості розвитку художньо-естетичних інтересів молодших школярів із затримкою психічного розвитку.....	105

19.	<i>Шпильова М.</i>	Корекційно-виховна робота при афазії у дітей та підлітків.....	107
20.	<i>Щербак В.</i>	Дитяча афазія як нейропсихологічний феномен.....	109

Розділ IV. ПЕРЕДОВИЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПРАКТИКИ

1.	<i>Бевзюк М.</i>	До проблеми взаємодії педагога з батьками у забезпеченні умов інклюзивного навчання молодших школярів.....	111
2.	<i>Бобровська І.</i>	Профілактика та корекція агресивної поведінки старших дошкільників методами психолого-педагогічної терапії.....	112
3.	<i>Дерешук О.</i>	До проблеми творчого розвитку дошкільників із порушеннями мовлення засобами мистецтва.....	114
4.	<i>Єнгаличева І.</i>	Необхідність підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи в інклюзивних групах.....	116
5.	<i>Калиновська І.</i>	Особливості корекції пізнавального розвитку молодших школярів із затримкою психічного розвитку засобами зображувальної терапії.....	119
6.	<i>Коваленко О.</i>	Особливості навчання майбутніх вихователів дошкільних закладів та вчителів початкових класів в інклюзивному освітньому просторі.....	121
7.	<i>Портня І.</i>	Корекційна робота в спеціальній школі..	123
8.	<i>Рибальченко І.</i>	Роль батьків у процесі інклюзивної освіти дітей дошкільного віку.....	125
9.	<i>Савенко Д.</i>	Проблеми мотиваційно-вольової готовності до шкільного навчання.....	127
10.	<i>Салабай К.</i>	Проблеми інтегрування молодших школярів з вадами психофізичного розвитку в загальноосвітній простір.....	131
11.	<i>Сіліна Г.,
Клімчук І.</i>	Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами в умовах інклюзивної освіти: результати дослідно-експериментальної роботи.....	133
12.	<i>Супрун М.</i>	Із досвіду організації позааудиторної роботи зі студентами-дефектологами....	136

Таким чином, успішність організації інклюзивної освіти передбачає удосконалення системи корекційної допомоги шляхом підвищення компетентності фахівців з питань діагностико-корекційного консалтингу. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці методики формування знань з діагностико-корекційного консалтингу в структурі професійної підготовки корекційних педагогів.

Література:

1. Аминов В.А. Консалтинг и право [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.i2r.ru/static/329>.
2. Нагребельний В. П., Чернадчук В. Д., Сухонос В. В. Фінансове право України. Загальна частина : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.П. Нагребельний, В. Д. Чернадчук, В. В. Сухонос; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Укр. акад. банк. справи Нац. банку України. – Суми : Унів. кн., 2004. – 320 с.
3. Пахомова Н. Г. Діагностико-корекційний консалтинг в структурі інтегративної підготовки корекційного педагога / Н.Г. Пахомова // Особлива дитина : навчання і виховання. – 2016. – №4 (80), С.32–41.

П'ясецька Н.А.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВАД МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ

В історії вітчизняної логопедії перша, відносно диференційована класифікація вад мовлення належить М.Є. Хватцеву (1960). За цією класифікацією розрізняли такі мовленнєві розлади: недорікуватість (патологічні непатологічна), недоліки голосу (хрипкий голос, патологічна мутація, фонастенія й дисфонія), порушення темпу і ритму мовлення (заїкання, прискорене мовлення й уповільнене мовлення), а також порушення мовлення у зв'язку з органічним порушенням кори головного мозку (афазія, алалія, дислексія, дисграфія). Надзвичайно цінним у цій класифікації є вперше запропонований поділ мовленнєвих розладів на первинні та вторинні. З огляду на структуру і зміст класифікації вона може належати до категорії клінічних систематик.

Наступною за хронологією є класифікація В.К. Орфінської (1963). Дослідниця вже включає групування алалій. Але в період, коли створювалася класифікація, поняття "алалія" трактувалося настільки широко, що до його складу входила більша частина варіантів первинного недорозвинення мовлення. За цією класифікацією вирізняли такі категорії розладів: первинне недорозвинення мовних систем (моторна і сенсорна алалії); вторинне недорозвинення мовних систем, зумовлене недорозвиненням словесних і граматичних понять (моторна синтаксична й оптична алалії; вторинне недорозвинення мовних систем, пов'язане з неповноцінністю загальних мовленнєвих функцій (сенсомоторна амнестична і сенсорна амнестична алалії).

виконання усіх мовленнєвих тестів; дефіцит фонології, розуміння, формулювання і повторення; дефіцит розуміння; дефіцит формулювання і повторення. Як свідчить наведений перелік категорій, його основою є формально-тестологічний підхід.

Значення слова не можна відривати від звукової сторони слова, як це було характерно для класичної лінгвістики. Звуки є матеріальними носіями нематеріального значення слова. А. А. Потєбня писав з цього приводу, що «всьяке слово як звуковий знак значення засноване на поєднанні звуку і значення» (Потєбня, 1905. С. 203).

Носієм значення завжди служить чуттєвий образ, матеріальний носій слова — моторний, звуковий, графічний. У дорослого носія мовлення матеріальний носій як би приглушений (але не зникає) і майже не усвідомлюється, а на передньому плані завжди зміст слова, його значення. І тільки в деяких випадках — в поезії, при навчанні мовлення (коли слово стає предметом дії) і при деяких формах афазії слово як би позбавляється сенсу, втрачає значення, і навпаки, починає усвідомлюватися його матеріальний носій. Відомо, що при різних формах афазії порушуються різні матеріальні носії значення слова. Положення про матеріальних носіїв слова в сучасній психології мовлення дозволяє зрозуміти механізм порушення значення слів при афазії.

Література:

1. Візель Т.Г. Основи нейропсихології. Підручник для студ. Деф. І психолог. фак-тов. М.: АСТ: Астрель: 2005, 384 с.
2. Шохор-Троцька М.К. Корекція складних мовних розладів. Збірник вправ., 2 вид., - М.: ТЦ Сфера, 2006. - 272с.

Расулова Ю.

Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т.Г. Шевченка
ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Українське державотворення на сучасному етапі характеризується глобальним реформуванням усіх сфер соціального життя. Ринкова економіка і демократична система соціального політичного облаштування висувають нові вимоги до системи освіти, в тому числі і до освіти спеціальної. Інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір України, як один з напрямів гуманізації всієї системи освіти, відповідає пріоритетам державної політики.

Проблемою залучення дітей з особливими проблемами до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, їх реабілітації та соціалізації присвятили свої дослідження В.Бондар, А.Колупасва, Т.Євтухова, В.Ляшенко, І.Іванова, О.Столяренко, А.Шевчук, О.Савченко та інші науковці. У наш час відбувається пошук нових шляхів організації освіти дітей із особливими освітніми потребами. Однак, на сьогодні практично не розроблений механізм здійснення інклюзивного навчання дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку. У зв'язку з цим, виникає